

**ZOMREL REŽISÉR JÁN PIROH (17.12. 1946 Považská Bystrica – 30.1.2003
Bratislava) (3. február)**

Dňa 30. januára 2003 zomrel režisér, scenárista a kameraman Ján Piroh. Ján Piroh sa významne zapísal do slovenskej kinematografie svojimi dokumentárnymi filmami nielen s horolezeckou tematikou a zobrazovaním života a krajín na iných kontinentoch, ale aj zobrazovaním blízkej reality okolo seba. Svoje reportážne rozprávania vždy posúval do zaujímavejších obrazových polôh a ako autor nebol nikdy len pozorovateľom, ale plnohodnotnou súčasťou svojich projektov.

Režisér, scenárista a kameraman Ján Piroh vyštudoval odbor umeleckej fotografie na SŠUP v Bratislave (1961 – 65). Po jej ukončení sa neúspešne pokúšal dostať na FAMU v Prahe a preto dva roky strávil v pozícii fotografa pre DUSLO Šaľa. V roku 1969 ho prijali na odbor filmovej a televíznej kamery na FAMU v Prahe, ktorú absolvoval v roku 1973. Ján Piroh začínal ako kameraman v Spravodajskom filme Štúdia krátkych filmov v Bratislave a v rokoch 1973 – 82 sa podieľal na tvorbe filmových žurnálov Týždeň vo filme a Sonda. Spolupracoval s Igorom Dobišom, Štefanom Bujnom, Mikulášom Fodorom, Ľudovítom Veselým a i. V roku 1976 nakrútil svoju prvú samostatnú reportáž Výstup na Rysy (Sonda č. 9/76). Spravodajská skúsenosť výrazne ovplyvnila aj jeho dokumentárnu tvorbu, debutoval filmovým portrétom o majsterke športu Anne Matouškovej 22+4 (1978). Výrazným zlomom v Pirohovej filmografii sa stal jeho prvý celovečerný dokument Kangchenjunga, ktorý nakrútil v roku 1981. Film autenticky zachytáva horolezeckú expedíciu na tretiu najvyššiu horu sveta a priniesol mu niekoľko významných medzinárodných ocenení. K horolezeckej tematike sa vrátil aj vo svojom hranom filmovom debute Sagarmatha (1988).

Okrem vlastnej tvorby spolupracoval Ján Piroh ako druhý kameraman predovšetkým na hraných filmoch režiséra Juraja Jakubiska Dovidenia v pekle, priatelia (1970/90), Tisícročná včela (1983), Pehavý Max a strašidlá (1987). Jeho tvorba do roku 1990 predstavuje cca 30 krátkych dokumentárnych filmov, 350 spravodajských šotov, jeden celovečerný dokumentárny a jeden hraný film. V rokoch 1992 – 94 pracoval v STV Bratislava a od roku 1995 nakrúcal dokumentárne filmy pre Českú televíziu a českú filmovú spoločnosť Febio (Jak se žije, OKO, Zpověď, Cestománie či GEN – Galerie elity národa).

Jeden z posledných dokumentov Jána Piroha uvedie v sekcii To najlepšie z Febia tohtoročný Febiofest v SR dňa 12. februára 2003 o 17.00 hod. v Bratislave v Českom centre. V bloku dokumentov pod názvom Naprieč generáciami bude uvedený dokument Cestománie: Keňa: Žiadny problém, ktorý Ján Piroh nakrútil v roku 2002.

Posledná rozlúčka s Jánom Pirohom bude v piatok 7. februára o 17.00 hod. v bratislavskom Krematóriu.

spracovala Simona Nôtová-Tušerová, Slovenský filmový ústav,

tel.: 02/52 73 32 12, 57 10 15 25, fax: 02/52 73 32 14, e-mail: filmsk@sfu.sk